

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**HAKKÂRİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ONUR DÜŞÜNMEZ'E AİT 7/43558 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Arı ölümlerine ilişkin başvurular, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde teknik personel marifetiyle yerinde incelenmekte ve gerekli kayıt işlemleri yapılmaktadır. Arı ölümleri ile ilgili yazılı veya sözlü yapılan ihbarlar anında değerlendirilmekte, veteriner hekimler tarafından kontroller yapılarak gerekli görüldüğü durumda numune alınarak şüphelenilen ve tespit edilmesi istenen hastalık veya pestisit analizi yapılmak üzere ilgili laboratuvarlara gönderilmektedir. Sonuçların neticesine göre ilgili mevzuata göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Hakkâri ilinde arı ölümleri ile ilgili yapılan resmi başvurular neticesinde yapılan saha incelemesinde zorlu kış şartlarının uzaması, çığ ve selden kaynaklı olduğu tarafımızca tespit edilmiştir. TARSİM kapsamında olan hayvanların hayvan zararları karşılanmakta olup bu konuda TARSİM dışında hayvansal zararları karşılayacak herhangi bir tazminat ödemesi bulunmamaktadır. Ayrıca arıcılığa yönelik projeler ile çiftçilere destek verilmektedir.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çığ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Gebe hayvanlarda tüm nedenlerle meydana gelen atık vakalarına destek,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezginci arıcılık yapanlara ilave destek,
- Tam izole bölgelerde arıcılık yapanlara ilave destek,
- Ari küçükbaş işletmelere temel desteğe ilave 2 kat destek,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Göçerde doğan kuzu/oğlaklara temel desteğin yarısı kadar ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilmektedir.

11782 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 08.09.2026 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Karar ile 01.01.2026 tarihinden geçerli olmak üzere, Arıcılık desteği, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına temel destek bir önceki yıla göre %78,6 artışla 250 TL’ye, üye olmayanlara %100 artışla 200 TL’ye çıkarılmıştır.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu kapsamda; Sütçü ve kombine sığır yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan besiciliği, küçükbaş hayvancılık, hastalıktan arı hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, kanatlı sektörü, su ürünleri sektörü, temel hayvansal üretim, kapalı ortamda bitkisel üretim, yem bitkisi üretimi, yurt içi sertifikalı tohum, fide-fidan üretimi, süs bitkisi, tıbbi ve aromatik bitkiler üretimi, meyve yetiştiriciliği ve bağcılık, temel bitkisel üretim, tarım makineleri, traktör, basınçlı sulama sistemi yatırımı, tarım makineleri parkı, arazi alımı (birleştirme), lisanslı depoculuk yatırımları, ELÜS karşılığı kredi, soğuk hava deposu yatırımları, tarımsal ürünlerin işlenmesi, sözleşmeli üretim, tarımsal elektrik bedeli, tarımsal yenilenebilir enerji yatırımları, biyo-tarım yatırımları ve tarımsal AR-GE konularında faaliyet gösteren ya da faaliyete başlayacak olan gerçek ve tüzel kişi girişimciler faydalandırılmaktadır.

Hakkari ilinin tarımsal ürün deseni, mevsim şartlarının ilaçlamaya uygun olmayışı düşünüldüğünde tarımsal üretimde kullanılan kimyasal ilaçlar (pestisitler) ve diğer çevresel faktörlerin bu ölümler üzerinde etkisi olmadığı değerlendirilmektedir.

2018 yılında Akdeniz Bölgesinde gözlemlenen arı ölümlerinin sebeplerinin tespitine yönelik Bakanlığımızca Hakkari ve çevresi dahil 40 ili kapsayan geniş çaplı bir proje yürütülmüştür. Proje sonuçları ile Hakkari ilinde arı ölümlerinin sebebi olan bakteri, virüs, mantar ve parazit gibi etkenlerin arı ölümlerindeki etkisi tespit edilerek ilgili paydaşlarla paylaşılmıştır.

Pestisit ve çevresel faktörlerin arı ölümleri üzerindeki etkilerine yönelik analizler de proje kapsamında yapılmıştır. Yapılan bu analizler, örnekler üzerinden çevresel maruziyetin tespitine yönelik olarak yürütülmüştür.

Hakkari ilinde arıcılığı geliştirme çalışmaları kapsamında; Hakkari Merkez, Yüksekova ve Çukurca ilçelerinde arıcılık faaliyetlerini sürdüren üreticilere yönelik teorik ve pratik eğitimler kapsamında “Arı Yetiştiriciliği ve Arı Ürünleri Üretimi” konularında eğitim verilmiştir.

Hakkari ve bölge illerinde arıcılığın korunması ile geliştirilmesine yönelik konunun stratejik önemi ve bölgenin endemik flora yapısı dikkate alınarak AR-GE projeleri kapsamında desteklenmesi mümkündür. Bu çerçevede il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimiz bölgedeki yerli arı ekotiplerinin muhafazası ve sektörel gelişimin desteklenmesine yönelik koruma/proje talebi olması halinde, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüzce gerekli teknik incelemeler yapılarak çalışmalar başlatılacaktır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bölgesel gelişmeler ve ortaya çıkan riskler doğrultusunda gerekli önleyici tedbirler alınmakta; tarımsal üretim planlaması ve üretim takvimi dikkate alınarak yürütülen çiftçi eğitim faaliyetleri kapsamında, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında kurulan erken uyarı sistemleri aracılığıyla üreticilerimiz yazılı ve görsel medya, sosyal medya ile SMS gibi iletişim kanalları üzerinden zamanında bilgilendirilmektedir.